

Kopač je slednjič tudi trdil, da je dr. Mandić pokvaril soc. dem. stavko v Lloydovem arzenalu. Seveda je previdno zamolčal, da ta stavka sploh ni bila napovedana in da torej kake druge organizacije sploh ne briga. Ker je bilo odslovljenih 26 sumljivih delavcev, — ki so bili obenem strastni soc. dem. kričarji, je sodrug Chiussi ukazal nekemu dečku, da dá predčasno znamenje za delopust. Ker je bila tudi ta stavka slabo organizirana in se stotin delavcev, organiziranih v N. D. O. sploh ni vprašalo za sodelovanje, je tudi ta stavka končala za stavkujočesramotno. Gospodje Kopač in dr. so se znašli na moč svojega terorizma, a so se enkrat zmotili. Ker sami svoje krivde nečesto priznati, so si izbrali N. D. O. za tisto žrtev, na katero skušajo zdaj navalliti krivdo krumirstva s svojih ram. Ko bi dotičnim voditeljem jugosl. soc. demokracije skrajni fanatizem ne bil vzvil že vse razsodnosti, bi bili že davno morali uvideti, da je stavka v Trstu brez sporazuma z N. D. O. nemogoča. Radi verjamemo, da je za ljudi, ki so bili dosedaj vajeni le komandiranja s pomočjo terorizma, sporazumno postopanje s toli sovraženo N. D. O. bridko, a »tudi temu treba se privaditi!«

Socializem v teoriji in praksi.

II.

Večkrat smo že poudarjali velik razloček med vladajočo stranko in med stranko v opoziciji. Prva je od govornca za vsak korak, je prisiljena računati z dejanskimi razmerami in čuti vsak dan na lastni koti, da je v politiki pametno le tisto, kar je mogoče. Stranka pa, ki se nahaja v opoziciji, lahko spekulira na ljudske instinkte najnižje vrste, obljubljuje lahko tretje kraljestvo, zvezde z neba, se šali s strastmi ljudske duše, ker končno ima vedno izgovor: mi vam dobro hočemo, izpolniti vaših želj pa sedaj ne moremo, ker nismo na krmilu, počakajte, pomagajte nam do krmila, in potem boste videli, kaj da znamo in kakšni prijateji vaših teženj smo mi.

V tej smeri grešila je slovenska ljudska stranka v zadnjih 10 letih toliko, kar je le bilo mogoče. Sedaj pa je prišel čas, ko naj bi bila beseda postala dejanje. Slovenska ljudska stranka je prišla do krmila in njena dolžnost je pokazati, kako bo izpolnila dane obljube. Sedaj bo čutila stranka, da obljuba dolg dela.

Iz tega čuta je izhajala tista nervoznost, tista vihravost, s katero je nastopala stranka pri zadnjem za sedanjim druželnega zbora. Na čelu te nervoznosti stoji posojilo 10 milijonov kron, kar pri naših razmerah sme riskirati le stranka, ki ima volilce popolnoma na vrvi.

Vendar danes nas zanima posebno neki drug pojav v tej odločno socialni stranki.

Vlada je predložila državnemu zboru načrt zakona o strotnem zavaruvanju. To je popolnoma naravno in je bilo pričakovati. Ta načrt pretresala je anketa zaupnikov in strokovnjakov, med katerimi je bil tudi dr. Krek. Za ta načrt delal je dr. Krek propagando po "Domoljubu".

In ker je imel ta načrt priti v razgovor v poslanski zbornici, sklicalo je vodstvo stranke shod kmetov v ljubljanskem Unionu, ki naj izreče svoje mnenje o tem načrtu.

valnemu fondu z denarnimi doneski. — Naš kmet sicer rade volje plačuje za maše, bandera, zvonove, ne pa za učitelje ali celo za posle. Med zbranimi kmeti v Unionsu je torej vladala velika nevolja. Čuli so se klici, da je kmete duhovščina zapeljala, da se jim hoče nalagati take bremena, ki bi jih ne mogli smagovati. Za vodstvo slovenske ljudske stranke nastal je resen slučaj, izvajati posledice svojega programa, pokazati ali je pristen njegov soocializem in kakšen je v delanju. Saj o tem ni dvombe, da se je tu šlo za ljudstvo v najširšem pomenu besede. Saj ljudstvo niso samo tisti kmetje, ki imajo več zemeljkajiznih vlog, polja, travnike, vinograde, gozde, in konje z govejo živino. Med ljudstvo s'adajo tudi kmetske, ki so po lastni krivdi, ali po nezgodah prišli na kant, med ljudstvo spadajo tudi zsebniki, užitkarji, obubožani kajžarji in posebno vsled dela in starosti onemogli posli. Pred vodstvom slovenske ljudske stranke je stalo oživetvorjeno socialno vprašanje, ki je sedaj najvažnejše za naše kmetsko ljudstvo. In kaj je storilo to vodstvo?

Reklo je, da s tem najvažnejšim socijalnem vprašanju nima lastnega mnenja, da bodo poslanci slovenske ljudske stranke glasovali tako, kakor kmetje sklenejo. Dr. Šusteršič je o socijalnem vprašanju omenil toliko, da imajo kmetje trde butice. Dr. Krek je sramežljivo priznal, da je pisal več člankov v „Domoljuba“, v katerih je priporočal starostno zavarovanje, a načeloma je zlezal pred kmeti pod klop in preden so kmetje dvakrat zavpili, je svoj socijalizem trikrat zatajil. V dvorani ni bilo nikogar, ki bi bil imel pogum, sporno stvar načeloma zagovarjati. To ni več taktika, to je političen debacle, to je samoobglavljenje stranke. In niti v „Slovencu“ ni imelo vodstvo pograma, natočiti ljudem pristnega vina, in zavzeti tisto stališče, ki bi edino odgovarjalo odkritosrčnosti in — močtosti. „Slovenec“ se dela sedaj, kot bi bilo starostno zavarovanje pokopano. Ta junak niti ne čuti, kako nedosleden je, če trdi kaj takega, kako ubija s tem temeljno načelo svoje stranke, morda niti ne čuti ne, da tiči v takem postopanju velik kos hinavščine. In to je, kar nam sili pero v roke.

Mi smatramo vsako javno glasilo za brezvestno, katero razširja danes mnenje, da se da starostno zavarovanje za braniti, ali da more storiti kaj takega slovenska ljudska stranka. Tisti, ki trdi, da bo starostno zavarovanje zabranil je slepec ali slepar.

Tudi socijalni dogodki imajo svoj evoliucijski zakon. In vsled tega za kona bo prišlo starostno zavarovanje tako gotovo, kakor je prišla splošna vojaška obveznost, zavarovanje proti nezgodam, splošna volilna pravica za državni zbor in "demokratizirani" volilni red za deželni zbor. V državi ni danes moči, ki bi to zabranila. Zavarovanje bo prišlo, ker je potrebno in ker ga zahteva duh časa in kdor našemu kmetu, če tudi iz strahu kaj drugega pripoveduje — ta laže, ali pa je omejen. Ni pa kmetov prijatelj. Vse kar morejo poslanci storiti, je, da oblažijo prehoda bremena, ki bi morda zadela našega kmeta, ali da stvar za nekaj časa zavlečejo. Več ni v njih močeh.

Za starostno zavarovanje sedanji parlamentarni položaj ni neugoden — seveda, če se odstrani obstrukcija.

Kakor hitro bo državni zbor deloval, načrt tega zakona v poslanski zbornici ne bo našel posebnih težkoč. Zanj bodo glasovali vsi mestni poslanci, prej ko ne vsi Čahi, socijalni demokratje, velik del kršćanskih socialceev in s temi je večina že osigurana.

Kdor nima smisla za tragiko, ki jo nam kažeta „Hapec Jernej in njegova pravica“ in „Ravček Andrejček“ ta ne bo glasoval za ta načrt, ali preprečil ga tudi ne bo.

Mi to poudarjamo, ker ne smatramo za koristno, če se javna mnenja spravlja v napačni tir, poudarjamo pa tudi zaradi tega, ker vidimo tu slovensko ljudsko stranko pri delu v vsi njeni iskrenosti, doslednosti in pogumnosti. Slovenska ljudska stranka je danes na krmlilu Tista komodnost, s katero je dosedaj v kalnem ribarilu, je pri kraju. Sedaj bo večkrat prišla v enak položaj, v kakršnem se je nahajala na zadnjem kmetskem shodu v „Unioinu“. In ko prihodnjič pride v enak položaj, ji priporočamo nekoliko več — možatosti.

Delovanje trgovske in obrtne zbornice v l. 1908.

Poročilo zborničnega predsednika gosp.
Lenarčiča.

Če naj se danes v prvi seji letošnjega leta ozrem na prešlo leto, je glede tega razdobja omeniti, da

Je gospodarska depresija, katere pričetki segajo že v leto 1907, prišla leta 1908 do polnega učinka; njeni učinki so bremenili ves svet, čeprav ne v vsesok enaki intenzivnosti. Ob prestopu v tekoče leto je gospodarska kriza, katere trpkosti smo čutili tudi v naši domovini posredno in neposredno, vsekakor že presegla najnižjo točko; razvoj gre nagleje, hitreje se premika ekonomski položaj nego svoj čas in upati je, da se gospodarstvo iz sedanjega neugodnega položaja prične dvigati postopoma zopet do zadovoljivih konjunktur. Poleg splošno neugodnih konjunktur za gospodarsko uspevanje je cmeniti za našo trgovino in obrtnost posebej še malotolažljivih pojavov prav v tistih krajih, ki so za nas naravno prve važnosti — na Balkanu in v Orijentu. Trgovina naša in naša produkcija sta v veliki meri prizadeta po negotovem položaju v Orijentu in na Balkanu; velike premembe političnega značaja, ki so nastale eruptivno v polpreteklem času, in ustvarile v mnogem oziru docela nov položaj ob sočasnem ojačenju nacionalnega čuta na eni strani, na drugi strani pa njih gospodarske posledice ter trajna labilnost v trgovinski političnih odnosih s temi razpečevališči, naravno ne morejo gladiti potov prodajalcem naših provenijenc, ki itak namerjajo ob pospešeni konkurenci ostalega inozemstva na stanovitno večje težave. Predpogoji za obnovev in udrtev trgovinsko političnih odnosov na Balkanu so bili brezdvomno pred leti ob prestopu v novo carinsko ero neprimerno ugodnejši nego sedaj, ko je ne glede na vse druge politične zapreke računati negocijantom novih pogodb z ojačenim vplivom agrarnega življa.

Občutna zaostalost naše dežele glede občil in prometnih naprav nareka nam trajno skrbnost v ta namen, da pridobimo naši deželi vsaj to, kar nam je najpotrebnejše in popolnimo vsaj ono, kar je najbolj nedostatno. Uspehi so leto za letom navzile številnim prošnjam in skrbnemu utemeljevanju le majhni, vsepovsod skoro moramo žal čutiti, da najdemu le redko potrebno pripravljenost na odločilnih mestih v raznih resortih. Zbornica je obračala svojo pozornost izločljšanju poštnih in brzojavne službe s pomnožitvijo novih uradov in pošt nih selov v deželi, zakaj v tem pogledu so mnogi kraji dejansko še v jako zastarelih razmerah. Ugodnosti telefonske službe so naši deželi vedno še v jako pičli meri na razpolago. Ljubljansko lokalno omrežje in pa medmestna telefonske zveze, ki jih ima naša glavno mesto, to je vse; vsa ostala dežela še ni deležna tega tako prikladnega občila. Svetovznani kraji v naši deželi, lepo napredujoča letovišča, industri alno in trgovinsko pomembni kraji pogašajo telefon in pričujejo o trajnem zanemarjanju vitalnih interesov po pošt nem erarju. V prošlem letu se je naša zbornica z vso vneto zavzemala za sprejetje Postojne in Domžal v medmestno telefonsko prgo ob sočani napravi lokalnih omrežij v teh krajih, zadostilo se je vsem zahtevam, ki so se postavile. Odločitev o teh projektih, kakor odločitev o zgraditvi telefona po Gorenjskem je običajla v trgovinskem ministrstvu. Pri tem opominam, da je te tri naprave priporočalo tudi o kr. pošt no in brzojavno ravnateljstvo v Trstu. Obrnili smo se tudi ponovno do obeh državno zbornskih klubov in utemeljenih vlogah s prošnjo, da podpirajo te za olajšanje prometa v deželi tako važne naprave. Zbornica je imela tudi pri liko, priporočati zgraditev telefonske proge, ki bi vezala Ljubljano preko Vrhnike in Logatca z Idrijo. Izvedba tega projekta bi znatno od pomogla sedanjim, zlasti v zimskem času jako neugodnim prometnim zvezam Idrije. Zbornica je priporočala nadalje napravo telefonskega omrežja v Novem mestu, glede tega projekta je opozorila, da bi bilo racij o nalno privzeti tudi Kandijo v telefonsko omrežje.

Glede železniškega prometa mi je omenjati, da smo imeli ponovno priliko, posredovati pri železniških upravah v interesu ogroženih korist naših interesentov. Povod posredovanju so dale deloma učinkovite disparitete o vozniinah, deloma pa ukrepi železniške uprave. V tem pogledu je bilo moč izposlovati nekaj vpoštevnihih prememb. Zbornica je nastopila proti odpravi povratnih vozovnic na južni preljznici in se zavzela za ohranitev prejšnjih cen, oiaosno za pridržanje stare uredbe časovnih vozovnic. V tem pogledu smo osirom na finančne potrebe prizadete železnice ni bilo možno izposlovati ugodnih rezultatov. Posebej mi je omeniti tarifarične zadeve, ki je daleč segajoče važnosti tako za lesno produkciijo, kakor za tostročno industrijo in trgovino v deželi. Klasiifkacija lesnih izdelkov, vršicnih podpozicijio 17, ni sredna in zlasti ne do-

sledno izvedena. Meseca junija se je pa na mah povsem nepričakovano izvršil prevrat glede tarifiranja testonov, tavolet in pacchi na ta način, da se je proti uvedeni, leta in leta obstoječi praksi zahtevalo ob nakladanju v zaprte vozove — in edino taka spedičija je vsled kakovosti teh vrst efektivno mogoča — 10% povisek. Nastete vrste so jako važen eksportni predmet; povišanje tarifa je bilo tem občutnejše, ker je nepričakovano zadelo interese v času pojemaajoče konjunktore. Razmere so se poslej vsled bojkota v Turčiji in siciliske katastrofe za lesno trgovino le še poslabšale. V obrambo ogroženih interesov naše dežele se je zbrala takoj obrnila do vseh odločilnih mest v utemeljenih vlogah ter poskrbela za osebno intervencijo. Žalibog doslej po preteku pol leta to pereča vprašanje še ni rešeno navzlic večkrat ponovljeni intervenciji, marveč se še vedno vrše pri interesentih tako slabo zapisane „poizvedbe“. Če bi proti pričakovanju in kljub temu, da se je zadeva tudi od gotovih merodajnih mest priporočala v upoštevanje, ne prišlo do zadovoljive odločitve, utegnejo nastati za to stroko lesne obrtnosti usodne posledice.

Tišoč se osebnega prometa na naših progah, smo obrnili pozornost prizadete železnične uprave na še vedno slabo ustrezajoči vozni red na progi Zidani most - Zagreb in predlagali potrebam prometa primerno izpopolnitev. Kajoč na slabo frekvenco je železnična uprava odklonila pomnožitev vozovih prilik. Z zadovoljnostjo pa konstatiram, da je imelo večletno prizadevanje izboljšati potne prilike na progi Ljubljana in Trst končno vendar uspeh: v kratkem času bo na tej progi v obeh smereh pričel voziti nov vlak z hitrejšim, kakor se ga je želelo.

Tižoc se novih železniških projektov, mi bodi dovoljeno omenjati, da se je v jeseni vršila revizija trase za postavno zagotovljeno Bloskrajnsko železnico. Ob priliki komisijonalnih razprav je imela zbornica priliko po svojih zastopnikih zavzemati se za gradnjo te proge na način, ki se utegne najbolj s ladati nele z gospodarskimi lokalnimi interesi, marveč tudi ustrezati prometnim interesom dežele Krajske in države. Izjava, podana prigodom te komisije, je razvidna iz zapisnika in se giblje v mejah načelnega zborničnega sklepa, prevzeta je tudi v naše poslovno poročilo. O tem, da sem imel priliko zavzeti se v železniškem svetu za pravice zborničnih delegatov kot polnopravnih članov pri takih komisijah, sem imel že čast poročati. O isti priliki sem v železniškem svetu stavil in utemeljeval tudi predlog glede predmetne železnice; pred ogle se ujema s stališčem, ki ga zbornica soglasno zavzema v tem vprašanju.

V minoletem letu je zbornica kakor prejšnja leta imela priliko, podati izjave, odnosno predlagati po ročila upravnim oblastvom vseh inštancc. So to deloma izjave, ki jih oddaja zbornica od slučajja do slučajja navadno ob prilikah, ko gre za pojasnitev raznih trgovskih obratov in industrijalnih predmetov. Napredujoči razvoj povzroča s tem, da se tovrstni, rekli bi, tekoči posli množijo redno od leta do leta, prav tako, kakor se vedno množijo delo v zbornici vsled tega, ker se tudi drugi uradi in javni faktorji vedno česče obračajo v najrazličnejših zadevah do zbornice. Groz tega dela je nujnega značaja, odpravljati je torej treba te posle predsedništvu in tajništvu. Razume se samoposebi, da narašča v zbornici informativna služba, v vedno obilnejši meri se obračajo interese tudi do zbornice pisмено ali še česče osebno.

Vodilo bi preveč v detajl, če bi se hotel tudi le kurzorično dotakniti posameznih strok zborničnega delokroga. Naj omenim le nekatere po glavnih stvari, s katerimi se je zbornica pečala preteklo leto. Zbornica je podala priporočilno izjavo glede ustanovitve obrtnega sodišča v Ljubljani in njega uredbe. Potrebo take institucije je podprla statistični dati, ki kažejo številno obrtnih in trgovskih podjetij in množče sa število uslužbencev. Predlagala je, naj delokrog novega sodišča obširja mesto Ljubljano in sodni okraj, okolica ljubljanska.

Ponovno je imela zbornica pri-
liko zavzemati stališče glede vpra-
šanj, ki so nastala ob izvedbi za-
kona o penzijskem zavarov-
vanju zasebnih uslužbencev.
Mimo drugih vprašanj je bilo odlično
važnosti vprašanje, kako urediti upravo
penzijskega zavarovanja. Zbornica im-
zavest, da je storila s svoje strani
vse, kar je bilo mogoče, da zagotov-
deželi Kranjski lastno deželno mesto
s sedežem v Ljubljani. Odločitev je
žal izpadla v nasprotju z na-
šimi interesi; uspeh je tak, da se je
sopet pomnožila za en slučaj pri-
padlost naše dežele v območju Trsta.

Slabe izkušnje, izvirajoče v drugem obziru iz tega, so samoposebi napotile mnogo največjih interesentov, da so dali prednost nadomestnim zavarovalnim napravam.

Presloпам k vprašanju o organizaciji društva in trgovstva v obrtih zadrugah in o uredbi obveznih pomočniških izkušenj. Določila obrtne novele so v marsičem izpremenila delokrog obrtih zadrug, povečala so tudi njih praktični pomen, zagotovili tem tvorbam večjo vplivnost in večje sodelovanje v obrti upravi. Ta okolnost je vzpodbudno vplivala na izvedbo še mnogokje nepopolne ali pa celo popolnoma nedostajajoče organizacije. Ustanovilo se je v l. 1908 dokaj novih zadrug, med njimi več strokovnih; mimoteга pa se je vzbudilo precej takih, ki so bile v dolgoletnem mrtvili, k rednemu poslovanju. Zanimanje za organizacijo teh vrst raste; brezdvomno je, da bi poslovanje pridobilo, če bi imele zadruge vedno na razpolago sposobnih, primerno izvežbanh funkcionarjev. V tem pogledu bi morda ugodno vplival poseben tečaj, namenjen zadrutnim funkcionarjem.

Preustrojitev, odnosno prilagoditev pred obrtno novelo ob stoječih zadrug novim določbam obrtnega reda je domalega izvršena; obilo posla je dala ta reorganizacija, vendar se na vpoštevnije ne priplike ni namerilo. Šlo je delo d. kaj gladko od rok ob stalni in vneti podpori zadrugnega instruktora.

Paralelno s to akcijo se je izvedla uredba obveznih pomočniških preizkušenj za vajence rokodelskih obrtov. Institucija, dasi povsem nova, br za podobne predhodne uredbe, je dovršena in izvedena v deželi zado-oljivo. Zbornica si je pri izvedbi tega vprašanja vzel za vodilo, da treba urediti te naprave, ki je za prizadete dalekosežne važnosti, praktičnim potrebam primerano ter na način, ki jamči zlasti za oblastveno preizkuševalno komisijo točno in brezopogrešno poslovanje. Uredba teh preizkušenj je izvršena na način, da posluje poleg združenih preizkuševalnih komisij, katerih je sedaj 32 v deželi, za vse one vajence, ki iz tega ali onega vzroka ne morej prebiti preizkušnje pri kakšni združni komisiji, oblastvena izpraševalna komisija s sedežem v Ljubljani. Ta komisija, kateri načeluje ravnatelj umetno-obrtno strokovne šole g. Ivan Šubio, vrši preizkušnje redno štirikrat na leto in njen delokrog obširja celo kronovino. O vplivu te nove uredbe si danes ni moč še vsvariti definitivne sodbe, upravičeno pa je mnenje, da ne ostane brez ugodnega vpliva na izobrazjevanje obrtnega naraščanja.

V tej zvezi bodi mi dovoljeno omeniti, da je koncem šol. l. 1907/8 obiskovalo obrtno nadaljevalni šolo v Ljubljani 600 učencev, katerim je pristihi 108 trg. vajencev v gremijalni šoli trg gremija v Ljubljani. Na obrtno nadaljevalnih šolah izven Ljubljane je znášalo ob sklepu šolskega leta 1907/8 število obrtnih in trgovskih vajencev 865. Podrobno poročilo je razvidno iz statističnih tabel, ki so pridodejane sejnemu zapisniku.

Tekom leta 1908 je zbornica, ki je dovršila vse priprave za zavod, namenjen pospeševanju obrta na Kranjskem, inicijirala in tudi denarno podprla tri mojstrske potovalne tečaje; in sicer krojaškega v Škofji Loki ter po enega za krojače in za čevljarje v Žireh. Nadalje je zbornica dala na razpologo 22 obrtnikom brezplačno vožnjo do Prage in nazaj, da so si ogledali ondodno jubilejno razstavo. V proštem letu je aktivirala kakor so poročali časopisi, dežela dvorazredno nižjo trgovsko šolo v Ljubljani s pripravljalnim tečajem.

V vložni zapisnik se je vpisalo leta 1908 5517 poslovnih števil proti 5196 v letu 1907; število odprav je v letu 1908 naraslo na 6173 Legitimacijskih kart se je izdalo 70, identifikacijskih pa 21. Varstvenih znakov je bilo nanovo registriranih 14, obnovljenih 4, izbrisanih 8. Vzorcev in modelov je bilo deponiranih 5. Novih prošenj za bencin je prišlo 17, letna množina v teh zaprosenega bencina znaša 171 100 kg. Pri tem je opominiti, da se odslej ne daje več dovolila na prejemanje davkoprosteega bencina le za dobo enega leta. Vstevši ša v prejšnjih periodah dovoljeno mineralno olje v obrtne namene znaša skupni letni kvantum za Kranjsko okroglo 500 000 kg. Nadalje je došlo 7 prošenj za nabavo tovarniške soli po znižani ceni pr 172 000 kg.

Zbornišča doklada za l. 1908 je
vrgla 48 968 K 94 h proti proračuna-
nem znesku 48 000 K.

Zbornica je imela v letu 1908
6 plenarnih sej, med temi dve izredni
ter 9 odsekovih sej.

Sklicanje državnega zbora.
Dunaj, 23. februarja. Ministrski
predsednik baron Bennerth se je od-

(Dalje v prilogi).

Mesarji! Pozor!

Imam naprodaj več lepih bukovih pločev po 11 cm debelih, od 65 do 80 cm širokih in po 3 m 10 cm dolgih. Kdor jih potrebuje, si jih lahko ogleda pri **Vinku Ogorelcu na škofiji pri Ljubljani** 863 1

popolnoma dobrih
5 vinskih sodov
od 600 do 700 litrov se zaradi pomanjkanja prostora **ceno prodaja.** 856-1
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

APNO

najboljše kakovosti priporoča
FRANC WEINBERGER
lastnik apnenic v Zagorju ob Savi. 766 3

Hiša

s trgovino mešanega blaga in tobaka ter koncesijo za žganjetoč, vrtom in kozolcem
na prometnem kraju na Dolenjskem
se ceno prodaja. 816 2
Kdo pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Trg. sotrudnik

star 27 let, izvežban v manufakturni in špecerijski stroki, dober in hiter prodajalec, želi premeniti službo v mesto ali na večji kraj na deželi.
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Stenografa

za slovensko in nemško stenografijo sprejme takoj odvetniška pisarna dr. V. Krisper in dr. F. Jominšek.
Prednost imajo strojepisci. Ponudbe ustmeno ali pisмено na pisarno. Plača po dogovoru. 850-2

Kompanjona

z 10 do 15 tisoč kronami išče trgovca na deželi, kateri ima 130 000 kron prometa na leto. Promet bi se s premoženjem glavnice znatno pomnožil.
Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“ pod „Bodočnost“. 840 2

Vila z vrtom

na jako lepem kraju v Ljubljani, 15 minut od pošte
se prodaja pod ugodnimi pogoji.
Priprava osobito za uradništvo. Ceno in drugo pove upravništvo „Slov. Naroda“. 590-4

J. Zamljen

čevlarski mojster
v Ljubljani, Kongresni trg št. 13
se priporoča za vsa v svojo stroko spadajoča dela. 8
Jzdeluje prave gorše in telovaške čevlje.

Lepo posestvo

obstoječe iz dveh hiš, hleva in šupe, sadnega vrta in nekaj njive za zele-njavo, se prostovoljno prodaja pod ugodnimi pogoji. 885 3
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“

Priporoča se
hotel „pri Maliču“
(nasproti glavne pošte).
Lepe sobe za tujce
od 1 K 20 h naprej.
Odda se tudi
več mesečnih sob
po nizki ceni. 817-2

Laški kurzi.

Podpisani vljudno naznanjam, da otvorim takoj v postu, oziroma s 1. marcem t. l.
nove laške kurze
od 9 do 12 ure dopoldne in 1. do 10 ure zvečer.
Honorar pri skupnih kurzih znaša mesečno 3 K, za posamezne osebe 7 K mesečno. 837 2
Anton Šibenik
Gospodske ulice št. 4, parter, desno.

Prva češka tvornica
reklamnih trakov
S. Čamperlik,
Praga VIII.
Najcenejše vezanje in najkoristnejša reklama. 4457 13
Ceneje nego motvoz.

Stanovanje

se oddaja v najem na Vrhniki.
Kar v mestu stane 300 do 450 kron, oddajam v moji hiši na Vrhniki, Stara cesta št. 186 v I. nadstr. eno veliko sobo, en kabinet, kuhinjo s štedilnikom, klet, drvarnico in del vrta za letno najemnino 200 kron.
Vodovod v hiši. — To stanovanje je zelo pripravnost za kako privatno osebo ali kakoga penzionista. 813-2
Pismene ponudbe sprejme lastnik
Franc Jonke
Ljubljana, Kongresni trg št. 16.

Perilni dan je sedaj zabava!
Persil
MODERNO SREŠTIVANJE PRAVE
Popolnoma neškodljivo. Ni klor!
Enkratno kuhanje — da bleščeče belo perilo!
Brez drgnjenja in krtačenja!
Brez perilnika!
Kranj delo, čas in denar!
Enkrat preizkušeno, vedno rabljeno
Edini izdelovalec na Avstro-Ogrskem:
Gotlieb Voith, Dunaj III/1.
V Ljubljani se dobva po vseh zadevnih trgovinah. 490-8

Kapl se vov sto starih, dobro chra-njenih

zabojev
vsake velikosti. 884 2
Ponudbe na prvo tugoalevansko skladišče Josih & drug, Glince.

368 8 Vsa
parketska dela
prevzema
ter tudi daje material
Josip Puh
Gradaške ulice št. 20,
Ljubljana.
Ceno! Solidno!

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroškem.
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-deluje stare samokresnice, sprejema vsako-vrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustro-vani ocniki zastoj. 5

Na debelo in drobno po nizkih cenah priporočam svojo bogato založeno
trgovino
z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom in pletenlinami. 9
Devocionalije
in vse vrste blago za božja pota.
Tvorniška zaloga kranj, glavnikov.
Anton Skof
„Ernest Jevnikarjev naslednik.“
Dunajska c., v hiši gostilne „št. 6“

Ortopedični zbiralni zavod
v katerem se zdravi pod nadzorstvom dr. Ivana Oražna raznovrstno skrivljenje hrbtnice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd. se nahaja na Turjaškem trgu št. 4, 1 nadstropje
Pojasnita daje dr. Ivan Oražen ob svojih ordinacijskih urah od 9. do 10. dopoldne in od 2. do 3. popoldne v Wolfovih ulicah št. 12. 4284-4

Vajenca

sprejme takoj 853-2
= Franc Lojk, =
pekovski mojster v Idriji.

Veliko zalogo
gramofonov in plošč
tudi s slovenskimi komad
plošče
od
K 1-80
naprej
pri-poroča
FR. P. ZAJEC, urar
347 Ljubljana, S arl trg 26. 15

200.000 jako močnih in lepih
lepotilnih in drevorednih
dreves 822-2

zlasti lepih divjih kostanjev, kroglastih akacij, Kristovega trnja, javorjev, jesenov, hrastov, kos od 1 K naprej. Različna prekrasna žalobna drevesa kos od 150 K naprej. Milijon sadnih dreves vseh rabljivih in najbolj preizkušenih vrst. 100 visokodebnih jablan po naši izbiri 50 K. 2 milijona divjakov jablan in h ušk eno in dveletnih 1000 kosov od 10 K do 50 K
Ilustrovani glavni katalog pošlje na zahtevo zastoj **grafa Ziga-Botte yannija**
grafiška uprava Csendlak pri Radgoni.

„Narodna kavarna“
sprejme zjutranjega
plačilnega markerja
in
oddaja sledeče časopise:
„Neue Freie Presse“, „Arbeiter Zeitung“, „Grazer Tagblatt“, „Tagespost“, „Národní Lstý“, „Národní Politika“, „Národní Obzor“, „Čas“, „Die Zeit“, „Münchener Fliegende Bätter“, „Interessantes Batt“, „Meggendorfer Blätter“, „Moderne Kunst“, „Muskete“, „Zlata Praha“, „Leipziger Illustrierte Zeitung“, „Oesterreichische Illustrierte Zeitung“, „Zvon“, „Dom in Svet“, „Laibacher Zeitung“, „Simplicissimus“, „Jugend“, „Lustige Bätter“, „L' Illustration“, „Die Vage“, „Oesterreichische Rundschau“. 846-2

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel s 1. februarjem 1909 815 2
v Spodnji Šiški št. 26. **„Hotel Vega“** v Spodnji Šiški št. 26.
Izr. ratna kuhinja, dobra štajerska vina kakor tudi strogo solidna postrežba.
Priporočam te za obilen poset
Vinko Orešnik, hotelir.

Ivan Jax in sin
v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17
priporočata svoj bogato zalogo
voznih koles.
358 8
Šivalni stroji
za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vozenje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“

Vajenec

želi vstopiti v večjo trgovino mešane stroke.
Ponudbe na I. Wakonlgy v Smartnem pri Litiiji 778-2

Lepa meblovana soba
v sredini mesta
se odda za takoj ali pozneje.
Natančneje v vinski trgovini
Selenburgove ulice 6 715 4

Stanovanjska hiša
v Ljubljani
dvonadstropna, z dvoriščem in dvema pročeljem na ulico, z 10 stanovanji od 2 do 5 sob s pritlikinami, stanarina nosi brutto 4 00 K, se zaradi rodbinskih razmer prodaja za 48 000 K in je od tega odšteti samo polovico
Pojasnita daje samo kupcem naravnost, **Križaj, Križeviške ulice št. 2 v Ljubljani.** 763-3
Št. 4742. 831 3

Razglas.

Dodatno k tuzradnemu razglasu z dne 17. decembra 1908 št. 89 055 se javno naznanja, da se bodo, dokler traja pasja kontumacija, tudi oni psi brez dobre, popadanje zabranjujoče torbe, katerih bi konjač ne mogel vloviti, pozneje lastnikom odvzemati in takoj pokončevali, proti lastnikom pa se bo upeljalo kazensko postopanje.
Mestni magistrat Ljubljanski
dne 16. februarja 1909.

Prvi kranjsko-slovanski
uglaševalec
klavirjev
G. F. Jurásek
Ljubljana, Sv. Petra cesta 62 a
I. nadstropje
uglašuje klavirje, kakor tudi prevzema popravila vseh sistemov klavirjev in preglašuje brezplačno. — Uglasuje tudi „Glasbeni Matiči“. 646-3

Narodna knjigarna
Ljubljana, Turčičev trg 3
Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

Spretnega, mladšega
brivskega pomočnika
*** in učenca

sprejme takoj Fran Novak, brivec
na J. senicah, Gorenjsko. 839 2

Spretnega
stenografa

veščega slovenske in nemške steno-
grafije. sprejme odvetniška pisarna
dr. Mat. Preinerja in dr. F. Brn-
diča v Trstu, Via Nuova št. 13/II
Strojepisoi imajo prednost. 803 3

Slovenci! Kupujte in zahtevajte po vseh
trgovinah edinole Ivan Kebrovo

najboljše čisto za čevlje in usnje à 24 vin.
2951 v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Spiljetu. Podružnica v Celovcu. Podružnica v Trstu. 14-12
Del. glavnica K 3.000.000. Stritarjevo ulice št. 2. Rezervni fond K 300.000.
sprejema vloge na knjižice in na tekoči računa ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

E 55/9/2

Dražbeni oklic.

Na javni dražba se prodaja dne 27. svečena na Plavju pri Jese-
nicah št. 9: breja kobila in konj z opravo, poljsko orodje, približno
400 jelovih hlobov in okrog 40 metrov drv.
Dne 1. marca t. l. ob 11 uri dop. pa se prodaja v gozdu „Sute“
nad Javorniškim Rovtem približno 150 metrov posekanih bukovih drv.
Reči se lahko ogledajo neposredno pred dražbo.

C. kr. okrajna sodnija v Kranjski gori odd. II.
dne 23. februarja 1909.

Moške slamnike

sprejema v popravilo do začetka
sezije 781 3

G. ČADEŽ
modna trgovina, Mostni trg.

Modni salon

Častitim damam priporoča

: klobuke :

le najfinejšega okusa

Jda Škof - Vanek

:: Pod Trančo. ::

Žalno klobuki vedno pri-
pravljeni. Tako tudi venci
s trakovi in razne cvetlice,
:: doma izdelane. ::

Dražbeni oklic.

Dne 2. sušca 1909. I bo pri c. kr. okrajni sodniji v Litiji
dopolndno ob pol 10. uri

eksekutivna dražba posestev g. Jakoba Rosenthal (preje g. Wakonigg) in
Smartna pri Litiji.

Sodnijsko cenjena vrednost znaša K 104.000. Najmanjši ponudek znaša
52.000 kron.

Posestvo obstoji iz dveh enonadstropnih hiš. V prvi je velika mešana
trgovina z jako dobrim prometom, in gostilna z zalogo pive, zgoraj lepa
stanovanja. V drugi se nahajajo lepe stanovanjske sobe, gostilniški salon,
gospodarsko poslopje z velikimi obokanimi kleti, skladišči, ledenica i. t. d.
Vse je v prav dobrem stanju.

Nadalje je še eno gospodarsko poslopje, en vezan kozolec, lepi travniki,
njive, sadno drevje in en gozd, vse prav v obližju posestva.

Več se poizve pri g. dr. Richard Schlosserju, odvetniku v Gradcu.

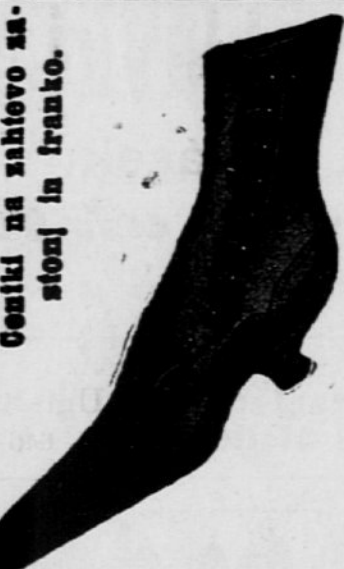
Dražbene pogoje in listine smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri
c. kr. okrajni sodniji v Litiji med opravnimi urami.

Podjetje betonskih stavb
Bratje Seravalli & Pontello

Slomškove ulice 19 Ljubljana Slomškove ulice 19

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic,
postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tikanje teras, vodometov,
korit in vodovodnih muštev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in
desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opeke
Vsa dela so solidna in strokovnjaško izvedena. Cena najnižja. Jamstvo.
Zastopnik svodov patent „Thru“.

Slovenska trrdka čevljev

domačega in tvorniškega izdelka

MATEJ OBLAK

čevljarski mojster

Kongresni trg št. 6 v Ljubljani

se slavnemu občinstvu priporoča.

Po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo
v lastni delavnici.

Pristni kranjski
lanenooljniati firnež

Oljnate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Laki

pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(hit) priznana in strokovno
preizkušena najboljši.

Karbolinej prve
vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, firnežev, lakov
in steklarakega kleja.

Zahtevajte cenike!

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

veljaven od 1. oktobra 1908 leta.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.):

7:05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica,
1. ž., Žitni, c. kr. dr. žel., Beljak čez Po-
drožico, Celovec, Praga.

7:07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8:26 predpoldno. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Praga.

10:38 predpoldno. Osebn. vlak v smeri:
Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak juž. žel.,
Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak,
(čez Pod. ožico) Celovec.

10:58 predpoldno. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8:45 predpoldno. Osebn. vlak v smeri:
Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak juž. žel.,
Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak,
(čez Podrožico) Celovec, Praga.

11:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

11:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, (čez Podrožico)
Celovec, Praga.

0:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica dr.
žel., Trst dr. žel., Beljak juž. žel., (čez
Podrožico).

Odhod iz Ljubljane dr. kolodvor:

7:28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

7:05 predpoldno. Osebn. vlak v Kamnik.

11:0 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

0:50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik (Samo
ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

Prihod v Ljubljano (juž. žel.):

6:56 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbič, Jesenice, Gorice, Trsta, Trbič.

8:34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže
Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

11:22 predpoldno. Osebn. vlak iz Praga
Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico
in Trbič, Gorice dr. žel., Jesenice, Trbič.

2:32 popoldno. Osebn. vlak iz Kočevja,
Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

4:13 popoldno. Osebn. vlak iz Beljaka
juž. žel., Trbič, Celovca, Beljaka (čez
Podrožico) Gorice dr. žel., Trsta dr.
žel., Jesenice, Trbič.

6:50 zvečer. Osebn. vlak iz Praga, Celovca,
Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.

8:37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže
Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

8:45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbič, Celovca, Beljaka (čez Pod-
rožico) Trsta dr. žel., Gorice dr. žel.,
Jesenice, Trbič.

11:50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiča, Ce-
lovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta
dr. žel., Gorice dr. žel., Jesenice.

Prihod v Ljubljano dr. kolodvor:

6:46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

10:59 predpoldno. Osebn. vlak iz Kamnika.

6:10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

9:59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika.
(Ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

(Odhodi in prihodi so označeni v uradni
evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnice v Trstu.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko
za prava 860-1

Puchova kolesa

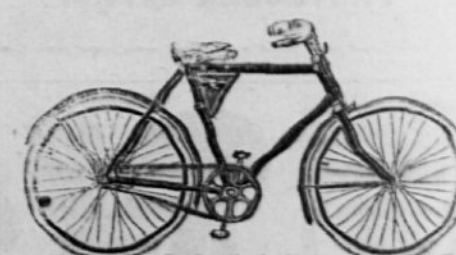
„Special“ . . . K 150

„Curier“ . . . „ 115

Najbolj. pnevmatike Relthofferjeve

Najnovejši stalni stroji od
66 K naprej.

Za prekuovalce ista cena, kakor
v tovarni.

Ker prodajam brez potnikov,
vsled tega blago veliko ceneje.
Ceniki zastoj in poštne prosti.
Z odličnim spoštovanjem

Fr. Čuden

urur in trgovec v Ljubljani.

Slovenke! Največja narodna
KONFEKCIJA

za dame, deklice, dečke in novorojenčke

M. Kristofič-Bučar

v Ljubljani, Stari trg št. 28

priporoča

3927-19

krasne **BLUZE** v težki

svili, volni in drugem modnem blagu

najnovejša modna brila, kostume, dežne plašče, otročje oblekice, kratke
oprave, predpasnike, vsevrstno perilo in druga oblačila. Najfinejša
otročje kapice, klobučke, plaščke, pariške modre, nogavice,
rokavice, jopice in druge pletenine — fine zavratnice
naramnice, ovrtnike, srajce in drugo perilo za gospode.

Zunanja naročila se izvršujejo takoj in točno.

Cene radi male reže brez konkurence.